

Efficiënt en leuk

Anders imkeren

Tekst Kees van Heemert

In maart 2008 schreef ik in *Bijenhouden* een artikel getiteld: 'Met gemak en met plezier imkeren'. We zijn nu tien jaar verder en omdat ik nu met Buckfastbijen imker en een aantal maanden per jaar weg ben heb ik mijn methode aangepast. Zoals de titel aangeeft gaat het me om efficiënt maar toch leuk bijenhouden. Omdat ik meerdere hobby's heb en er niet altijd ben ook in de tijd dat de bijenvolken groeien, wil ik met een minimum aan tijd en middelen toch optimaal imkeren met een goede honingooft. Ik vind het ook belangrijk dat mijn methode een positieve invloed op de bijen heeft. Mijn manier van imkeren wijkt voor een deel af van wat de meeste imkers hebben geleerd maar berust op dezelfde principes, alleen de uitvoering is verschillend. De ontwikkeling van de volken is goed, ik heb geen zwermen en er is een prima honingopbrengst. Ik probeer bij het imkeren zoveel mogelijk de tips van Seeley te volgen zoals gepubliceerd in het vorige nummer van *Bijenhouden* (p. 22).

Materiaal en methode

Al jaren werk ik nu met Buckfastbijen, omdat ik lid werd van een bijenteeltvereniging waar veel met dit type bij gewerkt wordt. Het zijn vooral de zeer beperkte zwermdrift, de

vriendelijkheid van de bijen en de honingopbrengst die mijn methode mogelijk maken. Als je de bijen maar genoeg ruimte geeft dan komen er geen zwermen af. Een gevolg daarvan is natuurlijk dat je ook geen vermeerdering van je

Buckfastbijen. Foto H. Groen, Stichting Buckfast Marken.

volken hebt. Vandaar dat ik jaarlijks een of twee volkjes met een F1-koningin bij een koninginnenteler bestel, omdat ik geen kunstzwermen bij mijn methode maak. Als je vier broedbakken op elkaar hebt dan geef je ze voldoende ruimte en heb je eigenlijk geen probleem met zwermen. Wat het wel of niet gebruiken van imkermaterialen betreft werk ik afwijkend. Voor de eenvoud gebruik ik alleen broedbakken en geen honingbakken. In de broedbakken die ik gebruik zitten elf ramen, simplexformaat. Vooral vanwege het gewicht gebruik ik al jaren Segeberger kunststofkasten, Nederlands formaat. Met de elf ramen per bak zijn de kasten ook groot genoeg voor een Buckfastvolk. Verder gebruik ik alleen bodems met gaas maar zonder schuifla, ook omdat ik geen varroadiagnoses doe. Een koninginnenrooster gebruik ik niet want de koningin mag overal eitjes leggen net als in de natuurlijke situatie. Ik reis niet en de kasten blijven op één plaats staan met dracht van onder meer wilg, acacia en linde.

Efficiency door minder handelingen

Door jarenlange ervaring heb ik vastgesteld dat je met een beperkt aantal handelingen ook prima bijen kunt houden. Het grote voordeel daarbij is dat je zo min mogelijk de ontwikkeling van de bijenvolken verstoort. Belangrijk is om voor jezelf vast te stellen wat je maximaal aan volken aankunt. Ik houd het op vier à vijf volken die het hele jaar op één plek bij elkaar staan met veel dracht, vooral linde. Met de honingopbrengst van de volken kan ik mijzelf, vrienden en klanten dan goed voorzien. Het scheelt veel tijd dat ik niet met mijn volken reis en dat is minder stress voor de bijen. Vooraf aan de eerste inspectie in het voorjaar zorg ik ervoor dat alle raat van twee jaar oud en ouder uitgesneden is. Vooral ook vanwege de gezondheid van de volken vervang ik de raat na twee tot drie jaar. De oude raat geef ik aan een collega-imker die het omsmelt en verder zelf kan gebruiken. Zoals ik hierboven al aangaf is een bijzonder aspect van mijn methodiek dat ik geen kunstzwermen maak. Ik koop ieder jaar een à twee volkjes met een F1-koningin voor enkele tientjes die dan vanaf het voorjaar snel tot een groter volk kunnen uitgroeien. Deze uitgave wordt goed gemaakt door de relatief grote honing oogst elk jaar. De volken groeien uitbundig in april/mei en in juni heb ik kasten met drie broedbakken (met 33 ramen), maar ook wel met vier bakken. Het kan zijn dat er dan onderin de kast minder bijen zitten en iets minder broed zit, maar ik laat dat zo omdat mij dat verder niet stoort. Als je alle bakken en ramen weer zou willen herschikken, wat vaak gedaan wordt, stoort je wel de bijen. Het binnenkomen van voldoende bijen met stuifmeel is een indicatie dat het volk goed actief is en aan het gewicht van de kasten voel ik dat er flink gehaald is. Doppen breken is niet aan de orde en ik kijk/zoek na de voorjaarsinspectie nooit naar de koningin. Zoals boven aangegeven gebruik ik geen koninginnenrooster zodat de koningin haar eitjes overal kwijt kan. De bijen slaan de honing op in de bovenste twee (broed)bakken. Tijdens mijn afwezigheid van twee maanden gaat alles prima als je ze maar ruimte hebt gegeven. Wel bij de voorjaarsinspectie een krant tussen elke bak om een tijdelijk plafond te creëren ook in verband met de temperatuurhuishouding. Bijvoeren doe ik nooit omdat er altijd honing vanaf de eerste dracht in

Relaxed imkeren. Tekening Henk van Ruitenbeek.

maart in de bakken opgeslagen blijft en ik tussendoor nooit slinger. Varroadiagnose doe ik niet omdat ik met het gebruik van Thymovar (2x3 weken) en oxaalzuur in de winter geen probleem met sterfte heb. Ik vertrouw dus op de goede werking van Thymovar en oxaalzuur. Geen mijtentellingen dus. Verder gebruik ik geen ijsazijn want ik heb geen last van nosema of wasmot. De droge uitgebouwde lege ramen bewaar ik in een bak in een droge schuur onder een reisraam tegen eventuele wasmot. Wel gebruik ik om de twee of drie jaar soda voor het ontsmetten van raampjes en bakken.

Honing slingeren doe ik slechts een keer per jaar, na de lindebloei, en dat levert me meestal een prima oogst op van 20 kg of meer per volk, terwijl ik niet alles leeg slinger. De meeste honing zit in de bovenste (broed)bak, waarin geen broed zit. De bak daaronder heeft vaak ook nog een paar ramen aan de zijkant die geslingerd kunnen worden. Ik neem uiteraard alleen die ramen om te slingeren die geen broed hebben. Zo'n gevulde bak is dan wel zwaar, maar bij het afnemen van de ramen met honing verdeel ik ze in twee lege bakken. Dan zijn ze wel te tillen. Omdat ik geen bijenuitlaat gebruik, ook weer omdat ik geen overbodige spullen wil hebben, moet ik de bijen na het afstoten van de raampjes, met een vegertje van de ramen afvegen. Slingeren doe ik bij een andere imker. Dat scheelt mij ruimte en spullen en ik help hem later weer met andere handelingen. Ik gebruik schone potjes om te bottelen in plaats van alle potjes van burens en familie weer te gebruiken, dat scheelt

Na de lindedracht is de rechter bijenkast op vier bakken vol met bijen en honing. In de linkerkast een volk van een jonge F1-moer in het eerste jaar. Foto Kees van Heemert.

schoonmaaktijd. Verder bottel ik de meeste geoogste honing binnen een week. Laat je het tot de winter in een emmer staan dan is die vaak hard geworden en moet je de zaak weer verwarmen. En potjes verwarmen (indien nodig) is makkelijker dan een hele emmer. Het voeren gebeurt twee weken na het slingeren door 10 liter kant-en-klare invert-suiker in een grote 12 liter voederbak te gieten. Kleine bakjes gebruiken is meer werk, vooral als de bijen elders staan. Zelf wintervoeding maken is ook weer extra werk en spullen.

Samenvatting

Samengevat voer ik onderstaande handelingen door het jaar heen uit:

- **Februari/maart voorjaarscontrole.** Check of de koningin er is en of er broed in alle stadia is. Oude raat er uit. Kunstraat en uitgebouwde raat in dezelfde bak erbij. Ramen herschikken om broednest in het midden te krijgen. Ramen met wintervoer gaan in onderste bak.
- **Half/eind maart extra bakken (1-2)** met nieuwe en uitgebouwde raat erop. Tussen de bakken een krant om de bijen onderin te houden voordat het volk naar boven gaat doorgroeien. Ze moeten het nu twee maanden zelf rooien.
- **Begin juni** controle op ruimte, eventueel een bak erbij. Dus ik heb nu kasten op 3-4 bakken.
- **In juli** slingeren na de lindebloei en op dezelfde dag ramen terug en Thymovar erop.

- Twee weken later 10 liter wintervoer in één keer geven. Dat kan ook de volgende Thymovar-periode. De Thymovar wordt goed door de bijen geaccepteerd als je de plaatjes niet op de plaats hebt liggen waar de bijen naar boven gaan om de suikeroplossing op te nemen.
- Eén week daarna voerbak eraf en tweede behandeling Thymovar (gedurende drie weken) geven.
- **Begin september**, na drie weken, aantal bakken van vier naar drie of van drie naar twee. Plaatjes Thymovar eraf.
- **Half november** laatste check en eventueel een (bovenste) bak met lege ramen verwijderen zonder het volk door te spitten.
- **In de winter** druppelen met oxaalzuur.

N.B. Omdat er wel eens iets onverwachts gebeurt, check ik soms een volk extra, maar meer dan tien keer per jaar kijk ik niet in mijn kasten. En van de tien keer bekijk ik hoogstens twee à drie keer de raten individueel. ●